

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

פא.

עין משפט נר מצוה

נא א מיי פ"ו מהל'
ממריס ה"ל י"א סגנ
עשין שמ טו"ע י"ד ס'
רמ טע"ף י"א:
בב ג ד מ"י פ"ד מהל'
סנהדרין הלכה ד סגנ
עשין ט"ז:

לא תימא ליה לאצוך הכי להודיעו צהדיא שהוא טועה משום דמכסיף ומנטער: אלא אומר לו אצלך כך כבוד צבורה. קס"ד בתמיהה קאמר וכי כך כתיב בתורה: סוף סוף היינו הך. דמזיישו ואומר וכי יפה אמת עושה: אלא. צניעותא אומר לו מקרא האמור בתורה ואומר לו אזי מקרא סוף וכן כתוב בתורה והוא עלמנו טיש על לבו על מה זה מזכירו. והכי נמי אין לך לומר לאצין לא תמנייה הכי: מתני' עזר עזירה שיש בה שמי מיתוס. כגון חמותו והיא אשת איש: בויקה הראשונה. בגמרא מפרש לה: גמ' פשיטא. בצמורה נדון שהרי אף צה נמחייב דהכי סליק אדעתן לידון צקלה וכי אלתגרי אלתגר צמה שעבר שמי עזירות אילו לא עבר אלא על החמורה היה נדון צה ועכשיו שהסיף לעבור עמה עזירה אחרת נדון צקלה: אמר רבא. ודאי אי מקמי דלתא לקמן עזרינהו לתרייהו לא אלתרין לאשמעינן כי אלתרין למתנייהו כגון דנגמר דינו מחלה לקלה סדי"א וכו': מנא לה מילתא וכו'. ואע"ג דנגמר דינו לקלה: דכל דמיהס צס בצקילה"ו דהיא חמורה ואי ללא נגמר דינו קודם לכן לא אלתרין קרא לאשמעינן: צן סורר ומורה. וקרי ליה שופך דם על שם שסופו לשפוך כדאמר' (לעיל דף ע"ג.) שעומד בצרפת דרכים וכו': דההדריה משה. צמשה מורה: אל ההרים לא אצל. סיפיה דקרא לדיק הוא חיה יקיה לומר זה לדיק גמור וע"כ משום דלא עבד הני לאו לדיק הוא אס עבר עזירות אחרות אלא לאו כמשמעויה מדרש: אל ההרים לא אצל. שלא נטרך לזכות אבותי מתוך שהוא סוד: שלא נהנה מקופה של דקה. שהוא דבר גנאי ללמד הגון: בויקה הראשונה. צלאו איסור שהווקק זה מחלה להסיר צו ולפרוש ממנו הוא נדון אצל לא צאיסור הצע עליו אחרון אע"פ שהוא חמור דקסבר ר' יוסי אין איסור חל על איסור ואפי' חמור על הקל הלכך אין כאן שמי מיתוס: חמותו ונעשית אשת איש. כגון נשא צה אלמנה ונאסרה אמה משום חמותו ואחר כך נשאת ונאסרה עליו משום אשת איש נדון בחמורה צשריפה דהיא קדמה אצל אס היתה אשת איש ונעשית חמותו והואל כשנשא צה צכר היתה זו אסורה עליו משום אשת איש תו לא חייב אסור חמותו אסור אשת איש ואינו נדון אלא צחוק: דאמר ר' אבהו. צבימות צב' ד' אחין: מודה ר' יוסי צאסור מוסף. ומחדש דבר על האשה הזאת לאסור צה דבר חדש (או) לאסרה על מי שלא היתה אסורה עליו מתחלה כגון הכא כשהיתה אלמנה והיא חמותו היתה אסורה לו משום חמותו ומותרת לכל אדם וכשנעשית אשת איש הוולס וכי האי גונא מודה ר' יוסי דאסור חל על אסור מגו דחייב אכולא עלמא שהיתה מותרת להס עד עכשיו חיל נמי אהאי ואע"פ שאסורה לו ועומדת:

לא תימא ליה לאצוך הכי דתניא הרי שהיה אביו עובר על דברי תורה לא יאמר לו אבא עברת על דברי תורה אלא אומר לו אבא כך כתיב בתורה סוף סוף היינו הך אלא אומר לו אבא מקרא כתוב בתורה כך (הוא): מתני' צמי שנתחייב בשתי מיתות בית דין נידון בחמורה עבר עבירה שנתחייב שתי מיתות נידון בחמורה ר' יוסי אומר נידון בויקה הראשונה שבאה עליו: גמ' פשיטא אלא איתגורי איתגור אמר רבא דהכא במאי עסקינן כגון שעבר עבירה קלה ונגמר דינו על עבירה קלה וחזר ועבר עבירה חמורה סלקא דעתא אמינא כיון דנגמר דינו לעבירה קלה האי גברא קטילא הוא קמ"ל בעא מיניה (אבוה) דרב יוסף בר חמא מרבה בר תן מנא הא מילתא דאמור רבנן מי שנתחייב שתי מיתות ב"ד נידון בחמורה דכתיב והוליד בן פריץ שופך דם [וגו'] אל ההרים אבל ואת אשת רעהו טמא ואל הגלולים עניו והוליד בן פריץ שופך דם בסיף את אשת רעהו מימא זו אשת איש בחנק ואל הגלולים נשא עניו זו עבודת כוכבים בבסקילה וכתיב מות יומת דמיו בו יהיה בבסקילה מתקוף לה רב נחמן בר יצחק אימא כולהו בבסקילה והוליד בן פריץ שופך דם זה בן סורר ומורה דבסקילה אשת רעהו טמא זו נערה המאורסה דבסקילה ואל הגלולים נשא עניו זו עבודת כוכבים דבסקילה א"כ מאי קמ"ל יהווקאל דילמא תורה קא מהדר א"כ איבעי ליה לאהדורה כי היכי דאהדרה משה רבינו דרש רב אהא בר' הנינא מאי דכתיב אל ההרים לא אצל שלא אכל [או] בזכות אבותיו ועניו לא נשא אל גלולי בית ישראל שלא הלך בקומה זקופה ואת אשת רעהו לא מימא צ' שלא ירד לאומנות חבירו ואל אשה נדה לא קורב צ' שלא נהנה מקופה של צדקה וכתיב צדיק הוא חיה יחיה צ' כשהיה רבן גמליאל מגיע למקרא הזה היה בוכה ואמר מאן דעביד לכולהו הוא דחיי בחדא מינייהו לא א"ל ר"ע אלא מעתה צאל תטמאו בכל אלה הכי נמי בכולהו אין בחדא מינייהו לא אלא באחת מכל אלה הכי נמי באחת מכל אלה: עבר עבירה: צתניא כיצד אמר רבי יוסי נידון בויקה ראשונה הבאה עליו חמותו ונעשית אשת איש נידון בחמותו אשת איש ונעשית אשת איש נידון בחמותו אשת איש נידון בחמותו אשת איש נידון בחמותו אשת איש אמר ר' אבהו מודה ר' יוסי באיסור מוסף אמר

א) וקדוש לנ. ב) א לעיל ל: ג) יממות לנ. כרימות ד: ד) ימין להיות אחיה. ה) נכות ד: ו) ונפסקו: ז) יקרב. ח) שם ד: ט) יממות לנ. כרימות ד: (מתורה י:.) [מוספתא פ"ב, ט] ויממות לנ: כרימות ד: [לעיל ד:.] ח) ונע"ע חוקי חולין י"א: סדי"ה לימות דלמא וכו' [מוס' ונחיש ע"ה. סוף ד"ה אפיילו אמת, ו] ונע"ע חוקי חולין י"א: ד"ה ודלמא, ח) דף ע"ה.]

תורה אור השלם

1. והוליד בן פריץ שפך דם וקשה אה מאחד מאלה: ודאי את כל אלה לא עשה פי בג אל הקרים אבל ואת אשת רעהו טמא: עני ואבין הנהו גלות גול חבל לא ישיב ואל הגלולים נשא עניו חזקתה עשה:
2. בחוקי יתר ותרבות לקח ודי לא יחיה את כל התעובות האלה עשה מות יומת דמיו בו יקרה: יהווקאל י"ג אל הקרים לא אכל ועניו לא נשא אל גלולי בית ישראל ואת אשת רעהו לא טמא ואל אשה נדה לא יקרב:
3. יהווקאל י"ד 4. בחוקי יתר ותרבות ומשפטי שמור לעשות אמת צדיק הוא ויה יקרה נאם אדני אלהים: יהווקאל י"ט 5. אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים אשר אני משלח מפניכם: ויקרא י"ח כד

הגהות הגר"א

[א] בזכות אבות. נמשך קן על תיבת צדקת וכו' בשביל:

מוסף רש"י

לא תימא ליה לאבוך הכי. להודיעו פתאום שהוא טועה, דקאמרת ליה לא תמנייה הכי (קדושין ד'ב.). היינו הך. והכי הוא קאמר לו עברת על ד"ת (סו.) מקרא כתוב בתורה כך. ואומר לו המקרא כמו שהוא כתוב והוא עלמנו יבין שפעה (סו.) מי שנתחייב שתי מיתות. כגון חמותו והיא אשת איש, חתמנו שריפה ואשת איש חק (יבמות ד.) ושריפה חמורה מתק (כריתות י"ד.) נידון בחמורה. צשריפה יבמות (סו.) שלא אכל בזכות אבותיו. שלא תפריס ככות אבות, שלא הולך לך לפי שהוא לדיק (שבת י"ג.) נידון באשת איש. ואע"ג דקיל הוא (סו.)

לא תימא ליה לאבוך הכי דתניא הרי שהיה אביו עובר על דברי תורה לא יאמר לו אבא עברת על דברי תורה אלא אומר לו אבא כך כתיב בתורה סוף סוף היינו הך אלא אומר לו אבא מקרא כתוב בתורה כך (הוא): מתני' צמי שנתחייב בשתי מיתות בית דין נידון בחמורה עבר עבירה שנתחייב שתי מיתות נידון בחמורה ר' יוסי אומר נידון בויקה הראשונה שבאה עליו: גמ' פשיטא אלא איתגורי איתגור אמר רבא דהכא במאי עסקינן כגון שעבר עבירה קלה ונגמר דינו על עבירה קלה וחזר ועבר עבירה חמורה סלקא דעתא אמינא כיון דנגמר דינו לעבירה קלה האי גברא קטילא הוא קמ"ל בעא מיניה (אבוה) דרב יוסף בר חמא מרבה בר תן מנא הא מילתא דאמור רבנן מי שנתחייב שתי מיתות ב"ד נידון בחמורה דכתיב והוליד בן פריץ שופך דם [וגו'] אל ההרים אבל ואת אשת רעהו טמא ואל הגלולים עניו והוליד בן פריץ שופך דם בסיף את אשת רעהו מימא זו אשת איש בחנק ואל הגלולים נשא עניו זו עבודת כוכבים בבסקילה וכתיב מות יומת דמיו בו יהיה בבסקילה מתקוף לה רב נחמן בר יצחק אימא כולהו בבסקילה והוליד בן פריץ שופך דם זה בן סורר ומורה דבסקילה אשת רעהו טמא זו נערה המאורסה דבסקילה ואל הגלולים נשא עניו זו עבודת כוכבים דבסקילה א"כ מאי קמ"ל יהווקאל דילמא תורה קא מהדר א"כ איבעי ליה לאהדורה כי היכי דאהדרה משה רבינו דרש רב אהא בר' הנינא מאי דכתיב אל ההרים לא אצל שלא אכל [או] בזכות אבותיו ועניו לא נשא אל גלולי בית ישראל שלא הלך בקומה זקופה ואת אשת רעהו לא מימא צ' שלא ירד לאומנות חבירו ואל אשה נדה לא קורב צ' שלא נהנה מקופה של צדקה וכתיב צדיק הוא חיה יחיה צ' כשהיה רבן גמליאל מגיע למקרא הזה היה בוכה ואמר מאן דעביד לכולהו הוא דחיי בחדא מינייהו לא א"ל ר"ע אלא מעתה צאל תטמאו בכל אלה הכי נמי בכולהו אין בחדא מינייהו לא אלא באחת מכל אלה הכי נמי באחת מכל אלה: עבר עבירה: צתניא כיצד אמר רבי יוסי נידון בויקה ראשונה הבאה עליו חמותו ונעשית אשת איש נידון בחמותו אשת איש ונעשית אשת איש נידון בחמותו אשת איש נידון בחמותו אשת איש אמר ר' אבהו מודה ר' יוסי באיסור מוסף אמר

מוזקות. תימה דצוק פרק הבא על יצמתו (יבמות סד.) וסא אמרינן נשואין ומלקיות כרצי משום דסתם לן תנא כותיה דמי שלקה ושנה וכו' וי"ל דרב יוסף דהתם סבר מלקיות מחוקות ואע"ג דלשכתן ליה דמתני' סברה מלקיות מחוקות מדקתני מי שלקה אי נמי קסבר כיפה צריכה התראה ועד למחוק צברי או צתלת אין מתרין צו לכיפה הלכך אס איתא דצתלת זימני הוא חוקה עד רביעית אין כונסין אותו לכיפה כדמוכח צסומך וקלת תימה אמאי מתרין צו לכיפה צשניה לר' צשלישית לרשב"ג. שאס יעבור אחר כך יהא מוחוק ויכניסוהו לכיפה יש לומר דלין מחייצו כיפה עד שיהא מוחוק לעבור צבתרלת מלקות הלכך אי מתרין ציה אכיפה לחודה לא סגי צכתי ואי מתרין ציה אמלקות ואכיפה לא הו עבדינן ציה תרתי: ומר

תנא דאית ליה עזירות מחוקות צברייתא דצסומך דקתני התרו צו ושתק התרו צו והרכיץ רלשו דהתם מלקות ליכא מכל מקום משמע ליה דמתני' סברה מלקיות מחוקות מדקתני מי שלקה אי נמי קסבר כיפה צריכה התראה ועד למחוק צברי או צתלת אין מתרין צו לכיפה הלכך אס איתא דצתלת זימני הוא חוקה עד רביעית אין כונסין אותו לכיפה כדמוכח צסומך וקלת תימה אמאי מתרין צו לכיפה צשניה לר' צשלישית לרשב"ג. שאס יעבור אחר כך יהא מוחוק ויכניסוהו לכיפה יש לומר דלין מחייצו כיפה עד שיהא מוחוק לעבור צבתרלת מלקות הלכך אי מתרין ציה אכיפה לחודה לא סגי צכתי ואי מתרין ציה אמלקות ואכיפה לא הו עבדינן ציה תרתי: ומר